

НОВІТНІ ФОРМИ ЗАЙНЯТОСТІ В УМОВАХ МЕРЕЖНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ФОРМ

Мережні форми організації економіки господарських систем, що базуються на сучасних комунікаціях й інформаційних технологіях, дозволяють здійснювати швидку інкорпорацію знань і використання їх у найбільш доходних сегментах ринку, починає витісняти традиційні форми економічних відносин у суспільстві. Вже зараз мережні форми організації економіки властиві майже всім рівням господарських систем й їхній вплив посилюється. Мережі стали інститутами, які сприяють розвитку великої кількості сфер та галузей: економіки, заснованої на інноваціях; глобалізації та децентралізованій концентрації; сфери культури та політики; сфери праці з її робітниками та фірмами, що заснована на гнучкості та адаптує мості.

Життєздатність компаній в мережній економіці забезпечується шляхом періодичного нерівноважного стану. При цьому відбувається знищення неконкурентоздатного мережного підприємства. Одночасно створюються сприятливі умови для зародження нового, більш ефективного бізнесу. Практикою доведено, що термін існування бізнесу в мережній економіці значно менше, ніж в традиційній економіці (приблизно в три рази). Автоматизація процесів обробки інформації в період 80-х - початку 90-х років забезпечувала в цілому більш низький приріст обсягів виробництва, ніж продуктивність праці, так що вряд можна очікувати нового розкручування спіралі "продуктивність праці - попит", яке традиційно сприяє зростанню зайнятості в промисловості. В попередні роки зростання кількості знов створених робочих місць не перекривало їх скорочення в результаті використання нових технологій. Стає очевидним, що сектор послуг, який розуміється в широкому сенсі – виробничі послуги та послуги населенню, насамперед – високотехнологічні послуги – може забезпечити значний приріст зайнятості як в теперішній час, та і в майбутньому, де в розвинутих країнах працює близько 2\3 населення. Виробництво послуг за умов мережної економіки стає лише «локомотивом» економічного зростання, так як вони більше не відіграють допоміжної ролі по відношенню до промисловості: мережні технології дозволяють збільшити «обмінний потенціал» послуг, який в минулому був значно обмежений. Сучасний сектор послуг характеризується показниками схожими з тими, які властиві традиційному промисловому виробництву. Сектор послуг все більше збагачується за рахунок нових мережних рішень. Поступово виникає інфраструктура та розробляються методи застосування нових високошвидкісних телекомунікаційних систем, здатних передавати не тільки цифри та тексти, але й мультимедійну інформацію, що розкриває зміст можливого сценарію чергового циклу економічного розвитку, коли споживачам будуть запропоновані нові послуги, компанії-постачальники одержують доступ до глобальних ринків, а в сфері нових видів діяльності будуть створені додаткові робочі місця. Потенціал економічного розвитку, який несуть в собі інформаційні мережі, виключно високий, оскільки вони охоплюють та змінюють різні сфери людської життєдіяльності. Сучасний світ характеризується великою кількістю робочих місць та більш високим відсотком зайнятості, ніж коли-небудь в історії.

Позитивний вплив мають мережні форми в галузі надання нових фінансових та страхових послуг, де суттєво виріс "обмінний потенціал" послуг та розширилась їх пропозиція, а виходить, і зайнятість. В сфері ж проміжних послуг (торгівля, транспорт та зв'язок) вплив інформаційних технологій у більшій мірі сприяв підвищенню продуктивності праці, ніж ринковій експансії, що не привело до зростання зайнятості. В області соціальних та персональних послуг, які в значній мірі зумовлюють створення нових робочих місць в третинному секторі, можливості застосування інформаційних технологій виявились поки що обмеженими. В майбутньому вони, скоріше за все, зростуть, особливо в освіті, культурі, науці, охороні здоров'я.

Темпи переходу до нових мережних послуг залежать від економічних переваг, від доступності відповідної комунікаційної інфраструктури, навчання потенційних користувачів, тобто інвестицій в людський капітал. Перехід світової спільноти до технологічного укладу, що базується на мережному розвитку виробництва і управління, на масовому використанні інформаційно-комунікативних технологій, визначає новий ступінь сучасної цивілізації. Її головні риси – посилення ролі кваліфікації, професіоналізму і творчих здібностей робітника як головних характеристик зайнятості і людського капіталу. Найважливішим активом високотехнологічної, інформаційно-мережної економіки стають не матеріальні ресурси, а знання, інтелект, інформація, інновація, що перетворюються сьогодні у реальні фактори національної конкурентоспроможності.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ТА ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЇЇ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В НИНІШНІХ УМОВАХ

На сьогоднішній день надання соціальних послуг особам, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги в Україні здійснюється на підставі Закону «Про соціальні послуги», який набув чинності ще з 1 січня 2004 року. Закон також визначає основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг. Хоча закон і був прийнятий в ринкових умовах господарювання в країні, він практично не закладає ринкових елементів та ринкових принципів надання цих послуг.